का° [१३. २. १७.] ग्रहं गृह्णाति वि न इन्द्र वाचस्पतिं विश्वकर्मन्निति वेति। गवामयनस्योपान्त्ये महाव्रतेऽहनि प्राजापत्यपशूपालम्भादूर्ध्वमैन्द्रग्रहग्रहणे मन्त्रम्॥ तत्राद्यः। इन्द्रदेवत्यानुष्टुप् शासदृष्टा (26.)। हे इन्द्र नोऽस्माकं मृधः शत्रून्संग्रामान्वा विजहि विशेषेण नाशय। किं च पृतन्यतः नीचा यछ पृतनां संग्रामं सेनां वा इछन्ति ते पृतन्यन्ति पृतन्यन्तीति पृतन्यन्तस्तान् सुप आत्मनः क्यजिति [पा° ३. १. ८.] पृतनाशब्दात्क्यचि प्रत्यये कव्यध्वरपृतनस्यर्चि लोप इति [पा° ७. ४. ३९.] ठिलोपे शतृप्रत्यये च रूपम् पृतन्यतः सेनामिछतः शत्रून्नीचा न्यग्भूतान्यछ निगृह्णीष्व युद्धादुपरतान्कुर्वित्यर्थः। किं च यश्चान्योऽस्मानभिदासति दसु उपक्षये उपक्षयति तं शत्रुमधरं निकृष्टं तमो नरकं गमय प्रापय संहितायां दीर्घः॥ हे ग्रह त्वमुपयामेन गृहीतोऽसि विशिष्टो मृत् संग्रामो यस्य तस्मै विमृधे विशिष्टसंग्रामवते इन्द्राय त्वां गृह्णामि। सादयति एष तव योनिः विमृद्गुणविशिष्टायेन्द्राय त्वां सादयामि॥४४॥

XIX. a. वाचस्पतिं विश्वकर्माणमूतये मनोजुवं वाजेऽअद्या हुवेम।
स नो विश्वानि हवनानि जोषद्विश्वशम्भूरवसे साधुकर्मा॥
b. उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा विश्वकर्मणे।
c. एष ते योनिरिन्द्राय त्वा विश्वकर्मणे॥४५॥

अथ द्वितीयः। विश्वकर्मदेवता त्रिष्टुप् शासदृष्टा (27.) ईदृशमिन्द्रं वाजे महाव्रतीयलक्षणान्नविषये अद्यास्मिन्दिने वयं हुवेम आह्वयाम किमर्थमूतये अवनाय रक्षणाय। किम्भूतं विश्वकर्माणं विश्वानि समस्तानि जगदुत्पत्त्यादीनि कर्माणि यस्य तम्। तथा वाचस्पतिं वाचां पालयितारं वाचोऽधिपतिं तस्मादाङ्गिरिन्द्रो वागिति श्रुतेः। तथा मनोजुवं जूरिति जवनाम मनसो जूरिव जव इव जवो यस्य स मनोजूस्तम्। स इदृश इन्द्रो नोऽस्माकं विश्वानि सर्वाणि हवनानि आह्वानानि अवसेऽन्नायान्नसमृद्ध्यै रक्षणाय वा जोषत् जुषताम् अस्मदाह्वानं साधु-साधिति सेवताम् लेटोऽडाटावित्यडागमे [पा° ३. ४. ९४.] इतश्च लोपः परस्मैपदेष्विति [पा° ३. ४. ९७.] तिप इलोपे जोषदिति रूपम्। किम्भूतः सः